

ACTIVITATEA INTERNĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ A CURȚII CONSTITUȚIONALE – SEMESTRUL I/2017

ACTIVITATE INTERNĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ A CURȚII CONSTITUȚIONALE – SEMESTRUL I/2018

FEBRUARIE

6 februarie 2018 – președintele Curții Constituționale a României, domnul prof. univ. dr. Valer DORNEANU, a avut o întâlnire de lucru cu delegația experților Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), compusă din domnul Ziya Caga TANYAR, administrator, Divizia pentru instituții democratice și drepturi fundamentale, Comisia de la Veneția, DGI – Drepturile Omului și Statul de drept, Consiliul Europei și doamna Herdis THORGEIRSDOTTIR, prim Vicepreședinte al Comisiei de la Veneția, profesor.

Visita delegației străine se înscrie în procedura obișnuită de consultare a autorităților publice naționale cu privire la elaborarea și adoptarea unui act normativ în privința căruia a fost solicitată opinia Comisiei de la Veneția, în cazul de față fiind vorba despre proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații.

La întâlnire au participat din partea Curții Constituționale, doamna Livia Doina STANCIU, doamna Simona-Maya TEODOROIU, doamna Mona-Maria PIVNICERU, domnul Petre LĂZĂROIU și domnul Mircea-Ștefan MINEA, judecători ai Curții Constituționale, precum și doamna Claudia-Margareta KRUPENSCHI, prim-magistrat-asistent delegat și director al cabinetului președintelui.

În debutul întrevederii, la solicitarea experților europeni, președintele Curții Constituționale a expus asupra controlului constituționalității legilor înainte de promulgare, referind asupra procedurii jurisdicționale și a subiecților de sezină.

Discuțiile au vizat, în continuare, compatibilitatea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu standardele internaționale în materia drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În acest sens, doamna Herdis THORGEIRSDOTTIR și-a exprimat interesul față de jurisprudența Curții Constituționale în privința libertății de exprimare, drept fundamental consacrat de prevederile art. 10 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ale art. 30 din Constituția României, cu referire specială la dreptul la informații de interes public.

Sub acest aspect, doamna judecător Mona-Maria PIVNICERU a expus succint asupra jurisprudenței Curții Constituționale în materia Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

Păstrând aceeași tematică, expozeul doamnei judecător Livia Doina STANCIU a inclus o evoluție normativă în acest domeniu, de la intrarea în vigoare a Legii nr. 3/1974 privind presa din Republica Socialistă România, până la abrogarea acesteia prin Legea nr. 95/2012.

Președintele Curții Constituționale a conchis punctând asupra dinamismului în apărarea drepturilor și libertăților fundamentale, statuate prin Convenție și Protocoalele adiționale, ce constituie o prevalență în activitatea Curții, reflectată în jurisprudența proprie, practica înalțelor instanțe europene în materie reprezentând părți integrante ale deciziilor noastre. În concret, însă, în privința legii aflate în procedură parlamentară, ce face obiectul viitoarei opinii adoptate de Comisia pentru Democrație prin Drept, a subliniat faptul că judecătorii Curții au obligația de rezervă, deoarece aceasta ar putea constitui obiect al controlului de constituționalitate anterior promulgării.

În finalul întrevederii, alături de aprecierile exprimate ale oaspeților, președintele Curții Constituționale a adresat un mesaj de mulțumire și salut președintelui Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), domnul Gianni BUQUICCHIO, apreciind asupra importanței și eficienței acestor întâlniri.

MARTIE

8-9 martie 2018 – domnul judecător Mircea Ștefan MINEA a participat la lucrările Biroului Asociației Curților Constituționale care folosesc Parțial Limba Franceză (A.C.C.P.U.F.), organizate de Tribunalul Confederației Elvețiene, la Lucerna.

* * *

15 martie 2018 – Curtea Constituțională a României a primit, în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare, vizita delegației Comisiei Europene, condusă de domnul Julien MOUSNIER și compusă din doamna Jeanne DE JAEGHER, domnul Ingo WEUSTENFELD, doamna Irina STEFURIUC și doamna Maria ARSENE.

Din partea Curții Constituționale au participat domnul Valer DORNEANU, președintele Curții, doamna Claudia-Margareta KRUPENSCHI, director al cabinetului președintelui, magistrat-asistent șef și domnul BENKE Károly, magistrat-asistent șef.

În debutul întâlnirii, președintele Curții Constituționale a transmis salutul său și al membrilor Curții Constituționale delegației Comisiei Europene, exprimând aprecieri față de activitatea sa și calitatea rapoartelor acesteia privind progresele înregistrate în România în cadrul Mecanismului de cooperare și de verificare (MCV), caracterizate prin acuratețe, obiectivitate și profunzime analitică, apreciind, totodată, ca fiind pozitiv modul în care sunt reflectate unele aspecte din activitatea Curții Constituționale.

În continuare, domnul președinte a informat membrii delegației asupra opiniei Plenului Curții Constituționale cu privire la participarea sa în continuare la aceste întâlniri. Pornind de la rolul, locul și atribuțiile Curții Constituționale în cadrul statului de drept, care o obligă să aibă o poziție de neutralitate în relațiile dintre autoritățile publice și îi impun obligația de rezervă în ceea ce privește exprimarea unor puncte de vedere ce fac obiectul dezbaterilor publice, cu eventuale conotații politice, Plenul Curții și-a manifestat dorința de a nu mai fi implicat în programul delegațiilor Comisiei Europene în contextul MCV. De altfel, Curtea Constituțională nu este vizată de problematicile/obiectivele urmărite prin instituirea MCV. În discuțiile cu privire la realizarea obiectivelor MCV, Curtea nu se poate angaja în aprecieri la adresa unor instituții vizate în rapoartele MCV, în sensul de a analiza și evalua activitatea acestora.

Membrii delegației au apreciat această poziție a Curții și au subliniat faptul că niciodată nu au privit întâlnirile cu membrii Curții ca pe o modalitate de monitorizare sau control a acesteia.

În continuare, domnul președinte a răspuns unor întrebări ale delegației cu privire la unele puncte concrete din deciziile Curții pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate înainte de promulgare cu privire la cele trei legi ale justiției – Legile nr. 303, nr. 304 și nr. 317 din 2004.

* * *

21-23 martie 2018 – delegația Curții Constituționale a României, condusă de domnul prof. univ. dr. Valer Dorneanu, președintele Curții și alcătuită din doamna Simona-Maya Teodoroiu, domnul Varga Attila, judecători și domnul Benke Károly, magistrat-asistent șef, a efectuat o vizită oficială la Curtea Constituțională a Ungariei, la invitația domnului Dr. Tamás Sulyok, președintele Curții Constituționale a Republicii Ungaria.

Vizita se înscrie în agenda bilaterală a celor două autorități de jurisdicție constituțională.

În cadrul întâlnirii de lucru, președintele Curții Constituționale a României, domnul prof. univ. dr. Valer Dorneanu a prezentat succint competențele Curții Constituționale, punctând în mod special asupra atribuției privind soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, cu raportare la jurisprudența recentă.

Expozeul domnului Dr. Tamás Sulyok, președintele Curții Constituționale a Ungariei a inclus referiri asupra competențelor, organizării și procedurii specifice curții, subiecte ce au prilejuit un dialog util și interesant între judecătorii celor două instanțe de jurisdicție constituțională.

Programul vizitei oficiale a inclus și o întâlnire de lucru cu membrii CURIEI, tema discuțiilor fiind relația dintre instanțele supreme și cele de contencios constituțional ale celor două state.

APRILIE

13 aprilie 2018 – președintele Curții Constituționale a României, domnul prof. univ. dr. Valer DORNEANU, a primit vizita E.S. doamna Isabel RAUSHER, Ambasador extraordinar și plenipotențiar al Austriei la București.

La întrevvedere a participat și doamna Claudia Margareta KRUPENSCHI, Director al cabinetului președintelui, magistrat-asistent șef.

Domnul președinte Valer Dorneanu și-a exprimat, în cuvântul de bun venit, onoarea de a primi ca oaspete pe reprezentantul Austriei în România, evidențiind apoi bunele relații bilaterale dintre Curtea Constituțională a României și Curtea Constituțională a Austriei, precum și o scurtă sinteză comparativă la nivelul competențelor specifice fiecărei instanțe de contencios constituțional.

Mulțumind pentru primire, E.S. doamna ambasador Isabel RAUSHER și-a manifestat interesul cu privire la situația din sistemul justiției pe fondul modificărilor legislative în curs din acest domeniu, în special prin raportare la anumite opinii vehiculate în spațiul public și la anumite documente internaționale, cum ar fi recentul raport GRECO, întrebând, în concret, dacă judecătorii constituționali sunt afectați de această situație.

Domnul președinte a arătat că textele analizate de Curtea Constituțională prin sesizările ce i-au fost adresate cu privire la legile justiției nu sunt de natură să afecteze, în realitate, independența justiției, precizând că unele soluții de admitere s-au întemeiat pe alte motive de neconstituționalitate. În acest context, a subliniat importanța responsabilității și obiectivității de care trebuie să dea dovadă atât autoritățile publice implicate direct în procesul legislativ, cât și toți ceilalți factori care contribuie la informarea corectă a opiniei publice. Aceste imperative sunt, de altfel, frecvent evidențiate în jurisprudența Curții Constituționale, în special în cadrul deciziilor pronunțate în soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională între autoritățile publice, respectarea principiilor fundamentale ale separației și echilibrului puterilor în stat și ale colaborării loiale interinstituționale fiind o condiție esențială a statului de drept.

În încheiere, doamna ambasador a evidențiat, la rândul său, importanța cunoașterii realităților socio-juridice în mod cât mai obiectiv, sens în care și-a exprimat sincera apreciere pentru dialogul deschis avut cu prilejul acestei întrevederi și și-a oferit întregul suport în susținerea relațiilor dintre Curtea Constituțională a României și Curtea Constituțională a Austriei.

* * *

14 aprilie 2018 – doamna Ionița Cochintu și domnul Fabian Niculae, magistrați-asistenți ai Curții Constituționale a României, au participat la Conferința de drept fiscal organizată de Facultatea de Drept din Cluj-Napoca. Conferința a abordat teme precum: TVA-ul în Uniunea Europeană, ajustarea prețurilor de transfer și implicațiile asupra TVA-ului, conceptul de document justificativ în perspectiva dreptului fiscal, probleme teoretice și practice privind prețurile de transfer, regimul fiscal, probleme teoretice și practice privind prețurile de transfer, regimul fiscal al împrumuturilor acordate între societăți, reforma dreptului fiscal român din perspectiva recentelor hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, procedurile în cazul controlului inopinat efectuat de către inspectorii de concurență.

MAI

3-4 mai 2018 – domnul Benke Károly, magistrat-asistent șef al Curții Constituționale, a participat la Conferința „Constitutional Identity and Social memories in Central and Eastern Europe”, organizată de Facultatea de Drept, din cadrul Universității de Vest din Timișoara, Centre for Legal Education and Social Theory și Central and Eastern European Forum of Young Legal, Political and Social Theorists. În cadrul panelului Judicial Dialogue in the European Union a prezentat lucrarea The Romanian Constitutional Court’s approach toward constitutional identity.

* * *

15-18 mai 2018 – președintele Curții Constituționale a Federației Ruse, domnul Valery ZORKIN, a adresat președintelui Curții Constituționale a României, domnul Valer DORNEANU, invitația de a participa la lucrările Conferinței internaționale cu tema „Constituția în epoca schimbării globale și obiectivele controlului de constituționalitate”, organizată de Curtea

Constituțională a Federației Ruse, precum și la lucrările celui de-al VIII-lea Forum Juridic Internațional, în perioada 15-18 mai 2018, la Sankt-Petersburg.

Ca urmare, prin dispozițiile Hotărârii Plenului Curții Constituționale nr. 6 din 29 martie 2018, a fost aprobată reprezentarea Curții Constituționale la aceste manifestări de către domnul Valer Dorneanu, președintele Curții Constituționale a României, din delegație urmând a face parte și un magistrat-asistent.

În cadrul Conferinței internaționale, din data de 15 mai 2018, președintele Curții Constituționale a susținut lucrarea cu tema „Impactul globalizării asupra controlului de constituționalitate în România”.

Manifestările s-au bucurat de reprezentarea a 40 de curți constituționale, de prezența președinților, vice-președinților și judecătorilor de curți constituționale, curți supreme, ai altor instanțe jurisdicționale și organisme internaționale din Europa, Africa, Asia și America de Sud, printre care îi enumerăm pe: Președintele Curții Constituționale a Federației Ruse, Președintele Curții Supreme a Austriei, Președintele Curții Federale Administrative a Elveției, Președintele Curții Constituționale a Republicii Serbia, Președintele Tribunalului Suprem al Principatului Monaco, Președintele Curții Constituționale a Ungariei, Președintele Curții Constituționale a Republicii Bulgaria, Președintele Curții Supreme a Israelului, Președintele Curții Constituționale a Marocului, Președintele Curții Constituționale a Republicii Azerbaidjan, Președintele Curții constituționale a Republicii Albania, Președintele Curții Constituționale a Republicii Macedonia, Președintele Curții Constituționale a Republicii Armenia, Vice-președintele Curții Supreme Federale a Braziliei.

Aceste evenimente au constituit un bun prilej de consolidare a bunelor relații bilaterale și multilaterale pe care Curtea Constituțională a României le menține cu celelalte autorități de jurisdicție constituțională din lume, prin prisma apartenenței la Asociația Curților Constituționale care utilizează parțial limba Franceză (ACCPUF), Conferința Curților Constituționale Europene, precum și Conferința Mondială privind justiția constituțională.

De asemenea, la lucrări au participat: Președintele Comitetului pentru drepturi economice, sociale și culturale al Națiunilor Unite, Directorul general al Direcției generale a Drepturilor Omului și Statului de drept a Consiliului Europei, Vice-președintele Curții Europene a Drepturilor Omului, Secretarul Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) a Consiliului Europei.

La celelalte manifestări desfășurate în cadrul celui de-al VIII-lea Forum Juridic Internațional au participat reprezentanți ai societății științifice din peste 60 de state, iar temele dezbătute au fost legate de cele mai importante probleme juridice actuale, cum ar fi: Viitorul profesiei juridice; Standardele profesionale și educaționale în domeniul dreptului, protecția datelor personale – beneficiu sau povară?; Tendințe actuale în dezvoltarea practicii judiciare privind corelația dintre dreptul internațional și cel național; Probleme legale ale migrației internaționale; Tendințe moderne ale dezvoltării practicilor judiciare în domeniul acordurilor amiabile și a altor proceduri de conciliere, ș.a.

Informații privind agenda evenimentelor desfășurate, lista participanților precum și sesiunile de lucru se regăsesc pe site-ul dedicat manifestării, la adresa: <https://spblegalforum.ru/en/>.

16-19 May 2018 – O delegație a Curții Constituționale din Republica Albania, compusă din domnul Eugen PAPANDILE, Secretar General, doamna Elsa TOSKA, consilier la cabinetul președintelui, și doamna Kaliona NUSHI, consilier juridic, a efectuat în perioada 16-19 mai 2018 o vizită de documentare și schimb de experiență la Curtea Constituțională din România, în cadrul relațiilor bilaterale pe care Curtea Constituțională le dezvoltă cu alte instanțe constituționale.

Cu ocazia acestei vizite de documentare, la sediul Curții Constituționale au fost purtate discuții referitoare la organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, competențe și jurisprudență relevantă, inclusiv aspecte legate de aplicarea deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului și Curții de Justiție a Uniunii Europene, în sistemul judiciar național.

În data de 17 mai 2018, delegația Curții Constituționale din Republica Albania a fost primită de către reprezentanții Înaltei Curți de Casație și Justiție, la sediul acesteia, ocazie cu care s-au purtat discuții referitoare la rolul și competențele Înaltei Curți de Casație și Justiție, aspecte relevante privind jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, detalii privind modalitatea de funcționare a sistemului informatic ECRIS, precum și detalii referitoare la legislația privind protecția datelor, respectiv anonimizarea părților în sistemul informatic.

De asemenea, în data de 18 mai 2018, membrii delegației au participat la seminarul intitulat „Impacts of the ECHR and EU-law on the procedural laws”, organizat la sediul Institutului Național al Magistraturii, unde, sub îndrumarea doamnei Edith Zeller, membru al Tribunalului Administrativ din Viena, și a domnului Heinrich Zens, membru al Curții Supreme Administrative din Austria, au fost dezbătute aspecte referitoare la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil și folosirea, în acest context, a căilor de atac, autoritatea de lucru judecat a hotărârilor judecătorești, principiul ne bis in idem, relația dintre curțile constituționale și instanțele judecătorești etc.

* * *

Curtea Constituțională a României a transmis Fundației Furth Family profundul său regret la dispariția E.S. Domnul Frederick P. Furth, Președintele Fundației Furth Family, un pilon și un promotor al valorilor statului de drept și al principiilor constituționale, activitatea și personalitatea sa proeminentă în domeniul justiției contribuind major la consolidarea dialogului judecătorilor supremi și constituționali.

* * *

24-25 mai 2018 – domnii judecători Petre Lăzăroiu și Mircea Ștefan Minea au participat la lucrările Conferinței internaționale cu tema „Rolul curților constituționale în lumea globalizată a secolului XXI”, manifestare organizată la Riga de Curtea Constituțională a Republicii Letonia.

IUNIE

11 iunie 2018 – președintele Curții Constituționale a României, domnul prof. univ. dr. Valer DORNEANU, a avut o întâlnire de lucru cu delegația Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), compusă din domnul director Thomas

MARKERT, Secretar al Comisiei de la Veneția, doamna Hanna SUCHOCKA, Președinte de onoare al Comisiei de la Veneția, doamna Artemiza CHISCA – șeful Diviziei Instituții Democratice a Comisiei de la Veneția, domnul Kaarlo TUORI, membru al Comisiei de la Veneția (Finlanda), domnul Nicolae ESANU, membru supleant al Comisiei de la Veneția (Republica Moldova), domnul Jean-Claude SCHOLSEM, membru supleant al Comisiei de la Veneția (Belgia).

La întâlnire au participat din partea Curții Constituționale, doamnele judecătoare Mona-Maria PIVNICERU și Simona-Maya TEODOROIU și domniile judecătoare Petre LĂZĂROIU și Daniel Marius MORAR, precum și doamna Claudia-Margareta KRUPENSCHI, prim-magistrat-asistent delegat, director al cabinetului președintelui, doamna Senia Mihaela COSTINESCU și domnul BENKE Károly, magistrați-asistenți șefi.

În cursul întrevederii s-au purtat discuții referitoare, în esență, la unele aspecte de constituționalitate care s-au ridicat pe parcursul procesului legislativ de elaborare a legilor de modificare și completare a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, a Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

De asemenea, oaspeții au solicitat precizări în legătură cu circumstanțele scrisorii adresate de către Curtea Constituțională Comisiei de la Veneția, Secretarului Consiliului Europei și Președintelui Conferinței Curților Constituționale Europene cu privire la presiunile exercitate asupra sa și îndemnul public la nerespectarea deciziilor Curții Constituționale.

* * *

12 iunie 2018 – în cadrul Programului de schimb al autorităților judiciare, program inițiat de Comisia Europeană, coordonat de Rețeaua Judiciară Europeană de Formare profesională (EJTN), în colaborare cu Institutul Național al Magistraturii, un grup de 9 magistrați din state membre ale Uniunii Europene au efectuat o vizită de lucru la Curtea Constituțională. Doamna magistrat-asistent Cristina Teodora POP a prezentat magistraților străini aspecte privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Curții Constituționale, acestea din urmă fiind ilustrate cu jurisprudența relevantă a instanței de contencios constituțional.

* * *

14 iunie 2018 – în cadrul Programului de leadership dedicat tinerilor juriști din Republica Moldova aflat la a doua ediție, implementat de Asociația INK și de Centrul Român de Politici Europene, cu sprijinul Ambasadei Regatului Țărilor de Jos în România și Republica Moldova, un grup de 19 juriști din Republica Moldova au efectuat o vizită de lucru la Curtea Constituțională.

La această întâlnire au participat, din partea Curții Constituționale, doamna Claudia KRUPENSCHI, prim-magistrat-asistent delegat, director al cabinetului președintelui și domnul Fabian NICULAE, magistrat-asistent, care au prezentat oaspeților aspecte privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Curții Constituționale, purtând un dialog activ pe marginea unor subiecte teoretice și practice legate de jurisprudența recentă a instanței constituționale. În finalul acestui eveniment, președintele Curții Constituționale, domnul prof. univ. dr. Valer

DORNEANU, a avut o întrevedere cu participanții, salutând și bucurându-se de vizita tinerilor juriști și răspunzând unor întrebări ale acestora.

* * *

13-15 iunie 2018 – doamna judecător Simona-Maya Teodoroiu și domnul Benke Károly, magistrat-asistent șef, au participat la lucrările reuniunii pregătitoare a celui de-al XVIII-lea Congres al Conferinței Curților Constituționale Europene, precum și la Conferința internațională cu tema "Începuturile noastre: moștenitorii lui Hans Kelsen", dedicată aniversării a 25 de ani de la înființarea Curții Constituționale a Republicii Cehia, manifestări organizate la Praga.

* * *

19 iunie 2018 – în cadrul Programului de schimb al autorităților judiciare, program inițiat de Comisia Europeană, coordonat de Rețeaua Judiciară Europeană de Formare profesională (EJTN), în colaborare cu Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, un grup de 13 magistrați din state membre ale Uniunii Europene au efectuat o vizită de lucru la Curtea Constituțională. Domnul magistrat-asistent Fabian NICULAE a prezentat magistraților europeni aspecte privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Curții Constituționale, expunere punctată cu referiri din jurisprudența relevantă a instanței de contencios constituțional.

* * *

27-28 iunie 2018 – doamna Mihaela Senia COSTINESCU, magistrat-asistent șef, a participat la lucrările Consiliului mixt pentru justiție constituțională din cadrul Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), manifestări ce s-au desfășurat la Lausanne, Confederația Elvețiană.